

Lacinius horridus (Panzer, 1794), en ny dansk mejer – samt lidt om Raghhammer Odde, Bornholm

Henrik Enghoff, Peter Holter og Bo Vest Pedersen

Enghoff, H., Holter, P. & Pedersen, B.V. 1999. *Lacinius horridus* (Panzer, 1794), a new harvestman in Denmark – and something about Raghhammer Odde, Island of Bornholm. Ent. Meddr 67: 137–139. Copenhagen, Denmark, ISSN 0013-8851.

Lacinius horridus (Panzer, 1794) is recorded for the first time from Denmark, based on a single immature specimen caught 1999 on the Baltic island of Bornholm.

Henrik Enghoff, Zoologisk Museum, Universitetsparken 15, DK-2100 København Ø, email henghoff@zmuc.ku.dk.
Peter Holter, Zoologisk Institut, Afd. for Terrestrisk Økologi, Universitetsparken 15, DK-2100 København Ø, email pholter@zi.ku.dk
Bo Vest Pedersen, Zoologisk Institut, Afd. for Evolutionsbiologi, Universitetsparken 15, DK-2100 København Ø, email bypedersen@zi.ku.dk

Den danske fauna af mejere må siges at være velkendt (Meinertz 1962, 1964a,b,c). Det var derfor en overraskelse da en ny art, *Opilio canestrinii* (Thorell, 1876), i 1986 viste sig at være vidt udbredt i landet; dette blev tolket som en hurtig nyindvandring (Enghoff 1987, 1988).

Nu er der fundet endnu en ny dansk art, men denne gang er der tale om en art der længe har været kendt i vores nabolande og som derfor måtte kaldes forventelig. Den nye art, *Lacinius horridus*, kendes i forvejen fra Syd- og Østeuropa, er fundet så langt nordpå som Sydsverige (i hvertfald op til Stockholm, K.M. Olsen leg. 1997) og Sydfinland (Martens 1978) og er for relativt nylig også konstateret i Belgien (Vanhercke 1997).

Et enkelt, ikke helt udvokset eksemplar blev fundet på Bornholm, Raghhammer Odde (UTM: VA99) den 11. august 1999 af deltagerne i Københavns Universitets terrestrisk zoologiske feltkursus. Lokaliteten er en klithede på øens sydkyst, ca. 1 km øst for Boderne. Arealet er kun på godt 1 km², får et vist læ fra omgivende fyrreskov mod øst og vest, og bruges som militær skydebane hvilket i høj grad præger stedet. Buskvækst holdes nede eller fjernes helt, skydningen forårsager hyppige brandpletter og derved gode vækstmuligheder for hedelyng, og adskillige steder er vegetationsdækket helt gennembrudt hvorved det underliggende sand blottes. Herved bliver vegetationen en mosaik af bare pletter, hedelyng, forskellige græsser (fx sandskæg, vellugtende gulaks, bølget bunke) og urter (bl. a. en del kurveblomstrede) samt spredte, ganske lave buske (fx krybende pil, eg og birk). Der er offentlig adgang til arealets østlige del når der ikke skydes.

Som det er typisk for Bornholms kyst, har området lav nedbør og et stort antal solskinstimer, og mange varmekrævende og/eller sjældne dyr lever her. Således har den blåvingede ørkengræshoppe (*Oedipoda caeruleascens*) sin såvidt vides eneste danske forekomst på Raghhammer Odde hvor den især findes på brandpletter. Desuden er varmeelskende løvgræshopper som vortebideren (*Declicus verrucivorus*) og sandgræshoppen (*Platycleis albopunctata*) almindelige, myreløver (ikke artsbestemt) findes i nogle af sandpletterne, og

Fig. 1. Det danske eksemplar af *Lacinius horridus*. Længden af rygskjoldet er $3\frac{1}{2}$ mm (eksemplaret er ikke helt udvokset). G. Brovad fot.

den sydfra indvandrede hvepseedderkop (*Argiope bruennichi*) er i 1999 også fundet på stedet. Som andre specialiteter kan nævnes løbebillen *Cymindis angularis* som i august kan være relativt almindelig i områder med spredt bevoksning af fx lyng, coreiden (lædertægen) *Coriomeris denticulatus* (adskillige individer på ærteblomstrede i 1997) samt de sjældne bredtæger *Jalla dumosa* (fundet i 1995 og 97) og *Eurygaster maura* (1997).

På denne interessante lokalitet er altså også *Lacinius horridus* nu fundet, såvidt vides (mange studenter samlede mange dyr!) i en ketcher-prøve fra vegetationen. Fundet stemmer overens med at *L. horridus* ifølge Martens (1978) er en af de få varmeelskende mejerarter i Mellemeuropa og foretrækker åbne områder med spredt eller ingen træbevoksning.

Lacinius horridus er en forholdsvis kortbenet mejerart og er let at kende fra andre danske mejere på sin stærke tornbeklædning (Fig. 1). Både krop, øjenhøj, ben og pedipalper er rigt forsynet med lange, kraftige torne. Se i øvrigt Meinertz (1962) og Martens (1978).

Med fundet af *L. horridus* tæller den danske mejerfauna nu 19 arter, nemlig de 18 der er med i Danmarks Fauna (Meinertz 1962) minus *Leiobunum hassiae* der er reduceret til synonym af *L. blackwalli*, plus den ovennævnte *Opilio canestrinii* og nu *Lacinius horridus*. Af yderligere forventelige arter er der *Opilio dinaricus* (Šilhavý, 1938) der er fundet ved den polske østersøkyst, og *Leiobunum limbatum* L. Koch, 1861 der udover sin sydligt mellem-europæiske hovedudbredelse er fundet spredt (indslæbt?) længere nordpå, bl.a. i Jönköping i Sverige (Martens 1978).

Jakob Damgaard takkes for oplysninger om tægefund på Raghhammer Odde. Kjell Magne Olsen takkes for oplysning om fundet af *L. horridus* ved Stockholm.

Litteratur

- Enghoff, H., 1987. *Opilio canestrinii* (Thorell, 1876) – en nyindvandret mejer i Danmark (Opiliones). – *Entomologiske Meddelelser* 55: 39-42.
- Enghoff, H., 1988. Operation *Opilio* 1987 - en undersøgelse af mejere på mure, stakitter o.l. steder i Danmark. – *Entomologiske Meddelelser* 56: 65-72.
- Martens, J., 1978. Spinnentiere, Arachnida. Weberknechte, Opiliones. – *Die Tierwelt Deutschlands* 64: 1-464.
- Meinertz, N. Thydsen, 1962. Mosskorpioner og mejere. – *Danmarks Fauna* 67: 1-193.
- Meinertz, N. Thydsen, 1964a. Beiträge zur Ökologie der dänischen Opilioniden. – *Videnskabelige Meddelelser fra Dansk naturhistorisk Forening* 126: 403-416.
- Meinertz, N. Thydsen, 1964b. Eine zootopographische Untersuchung über die dänischen Opilioniden. – *Videnskabelige Meddelelser fra Dansk naturhistorisk Forening* 126: 417-449.
- Meinertz, N. Thydsen, 1964c. Der Jahreszyklus der dänischen Opilioniden. – *Videnskabelige Meddelelser fra Dansk naturhistorisk Forening* 126: 451-464.
- Vanhercke, L., 1997. Opiliones in Belgium. – http://www.ips.be/_wbm/opilio/home.htm.